

Tema:
Hållbarhet

Klimatsmart i Valla Torg

Textilinsamling i våra
områden – liten insats
ger stor effekt

Så jobbar Stockholms-
hem med miljö och
hållbarhet

Klimatsmart mat-
lagning – tips som gör
gott för dig och miljön

För en hållbar framtid

2017 börjar närma sig sitt slut och samtidigt som det är en tid för reflektion över vad som hänt under året börjar funderingar och planering inför det kommande året att ta allt mer plats. Året som gått har bjudit på många spännande utmaningar och projekt. Vi har påbörjat flera nyproduktioner och renoveringar samtidigt som vi har arbetat för att ni ska känna er trygga i era bostäder.

ningar och projekt. Vi har påbörjat flera nyproduktioner och renoveringar samtidigt som vi har arbetat för att ni ska känna er trygga i era bostäder.

Arbete för en hållbar framtid

Under 2017 har det varit lätt att slås ner av dystra nyheter om skrotade globala klimatavtal i världspolitiken och rapporter som pekar på att vår planet blir varmare och varmare för varje år. Men istället för att nedslås av mörka prognoser fokuserar vi på att dra vårt strå till stacken och fortsatt framåt driva ett resultatinriktat och tydligt miljöarbete. Som ett av Stockholms största bostadsbolag ska vi bidra till en grönare stad och vi har siktet inställt på hållbara lösningar i allt vi gör. Vi vill erbjuda klimatsmarta hem som ger så liten inverkan på miljön som möjligt. En målsättning vi fortsätter att jobba för under 2018.

Valla Torg – en grön satsning

I vårt miljöarbete med våra bostäder är ombyggnationen i Valla torg det mest tydliga exemplet. Sedan 2015 pågår en omfattande renovering av våra 60-talshus i området och nu har de första hyresgästerna börjat flytta hem igen. Inom ramen för EU-projektet GrowSmarter har lägenheterna utrustats med ny teknologi och smarta lösningar som energieffektiviserar bostäderna. Vi hoppas att ni som flyttar tillbaka är nöjda med era nyrenoverade lägenheter. Läs mer om projektet på sidan 4–5.

Som ett av Stockholms största bostadsbolag ska vi bidra till en grönare stad.

Nytt huvudkontor 2022

Under året har vi kommit steget närmre vår flytt av huvudkontor till Skärholmen. Huset, som även kommer att rymma runt 100 hyresrätter, planeras stå klart 2022. Vi kan redan nu glatt meddela att den nya byggnaden är det första huset i Stockholm att registreras under certifieringen Miljöbyggnad 3.0. Vår miljöresa fortsätter för en hållbar framtid.

Jag önskar dig ett riktigt gott avslut på 2017 och en bra start på 2018!

Eva Nygren
Eva Nygren, VD

**Stockholms
stad**

Stockholmshem – En del
av Stockholms stad.

Stockholmshemmet är en informationstidning för AB Stockholmshems hyresgäster.
Adress: Hornsgatan 128. Box 9003, 102 71 Stockholm. Tel: 08-508 39 000. Fax: 08-508 39 099.
Webbplats: stockholmshem.se. Ansvarig utgivare: Karin Stener. Redaktör: Hanna Grön.
Texter: Hanna Grön. Grafisk form: Nordic Morning.
Tryck: Ätta.45 Tryckeri AB. Foto: Bengt Alm om inget annat anges.

Stockholmshem

Vi ska vara ett bra miljöval

Att bidra till en bättre miljö och arbeta med ett tydligt hållbarhetsperspektiv är en självklarhet för oss på Stockholmshem. Säg hej till Johanna Wikander, miljöchef, och Åsa Stenmark, hållbarhetsstrateg, som svarar på frågor om vårt miljöarbete.

På vilket sätt arbetar Stockholmshem med miljöfrågor?

Att bo hos Stockholmshem ska vara ett bra miljöval. Vi arbetar för att minska vår påverkan på miljön och att ge våra hyresgäster möjligheter att göra detsamma. Vi vill sänka energiförbrukningen i våra byggnader och samtidigt förbättra inomhusmiljön. När vi bygger nytt och bygger om försöker vi i största möjliga mån välja hållbara material utan skadliga kemikalier. Att minska avfall genom att hjälpa våra hyresgäster att sortera "rätt" och mer är också exempel på sådant vi arbetar med.

Vilket är ditt bästa tips för att leva miljösmart?

Tänk på att man inte behöver göra allt – men att alla

Johanna Wikander,
miljöchef på
Stockholmshem

Vi arbetar för att sopsortering i våra områden ska bli lättare och mer tillgängligt för våra hyresgäster.

kan göra något. Hitta stegvis små förändringar i vardagen som känns positiva och inte för betungande – sen är den positiva spiralen igång! Bra exempel på små förändringar kan vara köttfri måndag eller att rensa ut städskåpet. Välj färre produkter och miljömärkta sådana. Bra för miljön – bra för alla!

På vilket sätt jobbar Stockholmshem med hållbarhet?

Vi jobbar brett med frågor som handlar om att våra bostadsområden ska vara trygga och bra att bo i. I vårt arbete med områdes-

Åsa Stenmark,
hållbarhetsstrateg
på Stockholmshem

utveckling utgår vi ifrån respektive områdes förutsättningar och samarbetar med boende och lokala aktörer. Det kan resultera i nya mötesplatser, odlingar, nya verksamheter i våra lokaler, sådant som bidrar till den sociala hållbarheten. Vi jobbar också med att få människor i arbete, allt från sommarjobb för ungdomar till krav på praktik i samband med att vi upphandlar byggprojekt och tjänster.

Vilket är ditt bästa tips för att leva klimatsmart?

Tänk klimatsmart när du handlar, miljömärkning är ofta bra både för klimatet och för hälsan. En sak som gör stor skillnad, och som är enkelt att göra, är att teckna avtal om grön el (bra miljöval-märkt el). ■

Nu börjar tillbakaflytten till Valla Torg

Vid Valla Torg pågår sedan två år tillbaka ett omfattande ombyggnadsprojekt av våra 60-talshus i området. Lägenheter har renoverats och vi har byggt nya cykelrum, barnvagnsrum och tvättstugor. Nu flyttar de första hyresgästerna tillbaka till klimatsmarta hus med låg energiförbrukning och lägenheter i toppskick.

Det är en glad Teresa Rebekowska som öppnar dörren när vi kommer och ringer på någon vecka efter inflyttning i den nyrenoverade lägenheten vid Valla Torg. Efter ett år i en tillfällig bostad har hon och maken Jerzy äntligen flyttat in i lägenheten som fått ett rejält ansiktslyft.

– Jag är så nöjd med golv, fönster, köksskåpen och utrymmen. Det är bättre än vad vi förväntat oss, säger Teresa.

Genom att arbeta med nya system för värme och ventilation kommer de nyrenoverade lägenheterna att vara tystare och ha en jämnare temperatur. Självklart har lägenheterna fått nya ytskikt med helkaklade badrum och nya luckor och vitvaror i köket och en säkerhetsdörr har monterats på alla lägenheter.

Teresa har märkt att luft och ventilation blivit bättre.

– Det är fräsch luft och jättebra ventilation och från gatan hör jag nästan ingenting när balkongdörren är stängd, säger Teresa.

Köket är Teresas domän och efter året i den tillfälliga lägenheten ser hon verkligen framemot att kunna använda sitt nya kök. Speciellt nu när barn och barnbarn gärna kommer förbi för att inspektera och umgås i trerummaren på 80 kvadrat.

– Vi har bott i området i över 30 år och har trivts bra hela tiden. Barnen är upp-vuxna här, men är utflugna. Nu när lägenheten blivit så fin tycker de att det är extra kul att komma på besök. Ett av barnbarnen har redan lagt beslag på arbetsrummet, skattar Teresa.

En del av EU-projektet GrowSmarter

Ombyggnationen av Valla Torg är även en del av GrowSmarter, ett EU-projekt som ger oss chansen att tillsammans med flera städer i Europa ligga i framkant i hållbarhetsutvecklingen. Ny teknologi och smarta lösningar för energi, infrastruktur och transport har genomsytrat projektet. Exempelvis minskar vi energiförbrukningen genom att tilläggsisolera fasader och

Med ny teknologi och smarta lösningar renoverar vi 302 lägenheter som ska vara helt klara under 2018.

Teresa på plats i sitt nya kök i lägenheten vid Valla Torg. Efter renoveringen har köket blivit en plats där Teresa gärna vistas.

Visste du att...

närmare 40 procent av det som slängs i våra soppåsar är matavfall som kan användas till biobränsle och biogödsel.

tak, installera nya fönster, solceller och energieffektiv belysning.

Vid Valla Torg används smarta elnät och solceller för att skapa förnybar energi som bland annat används för att driva hissar och tvättmaskiner. Ett annat lyft är den nya sopsugsanläggningen som transporterar avfallet under marken, vilket minskar antalet tunga fordon i

bostadsområdet. Tack vare det nya systemet blir det lättare för hyresgästerna att sortera sina sopor.

Nya tjänster som ska underlätta i vardagen

Att arbeta med smarta lösningar som värnar om miljö och minskar klimatpåverkan har varit viktigt i ombyggnadsprojektet i Valla. För att underlätta i vardagen för våra hyresgäster finns nu tvättstugor på markplan och plats för cykelrum och barnvagnsrum har gjorts nära husens entréer. Laddstationer för elbilar ska sättas upp och det kommer med tiden även

att vara möjligt att ansluta sig till en elbilspool och en pool för lastcyklar för att enkelt kunna köra hem matvaror.

Hur mycket Teresa kommer att använda de nya tjänsterna återstår att se, men att hon är nöjd med sin ”nya” lägenhet råder det ingen tvekan om.

– Vi vill alltid bo kvar hos Stockholms hem. Nu flyttar vi inte mer, säger Teresa innan dag är dags att lämna henne i det nyrenoverade hemmet. ■

Läs mer om Valla Torg på stockholmshem.se/growmarter.

Dela är det nya äga

Att äga sin egen cykel eller egna verktyg kommer kanske inte att vara lika självklart i framtiden, istället kommer vi troligtvis att i större utsträckning samsas om våra färdmedel, kläder och prylar. Ett förhållningssätt som ger positiv effekt på miljön och bidrar till en grönare stad.

Redan nu kan vi se hur delningskulturen breder ut sig och att allt fler går med i olika typer av pooler för att dela resurser. Även vi på Stockholmshem hakar på. I Bagarmossen bedriver Stockholmshem ett lådcykel-pool-projekt och vi utreder möjligheten att driva låd- och elcykelpooler i fler områden. I Valla Torg kommer det att bli en elbilspool som hyresgästerna i området kan nyttja.

Tips på återbruk

Här kommer några tips på hur du kan återvinna, dela och sälja vidare.

- **Facebookgrupper** – Nästan varje område i staden har numera ett facebook-konto. Det kan tjäna som en perfekt plattform för försäljning eller utskänkning av kläder och prylar. Leta efter ditt område på facebook och se vad du hittar.

- **Klädbytarträffar** – Samla ett kompisgäng och byt kläder med varandra. Det du inte använder kanske någon annan vill ha, eller har en vän ett plagg du suktat efter? Byt och vips känns garderoben uppdaterad utan att det har kostat dig en krona.
- **Vintage-butiker** – Hänger det riktiga rariteter på dina galgar finns möjligheten att lämna in plaggen på mer välsorterade vintage-butiker. Oftast tar butiken en procent på vinsten vid försäljning. Fördelen är att du kan sitta hemma och vänta på att pengarna ska rulla in.
- **Pop-up Återbruk** – Ett kringresande återbruk på turné runt i staden som startats av Stockholm Vatten och Avfall. Återbruket besöker olika

delar av staden och har bland annat en behållare för farligt avfall, bärbart grovavfall och en butiksdel för byteshandel. Pop-up Återbruk planerar att göra en turné även nästa år, håll utkik på *stockholmavatten-ochavfall.se*.

- **Loppis** – Varför inte gå ihop med en bekant och umgås samtidigt som ni säljer det ni tröttnat på? Ger extra tillskott i kassan och en trevlig stund tillsammans.
- **Cykelkök** – Har du en gammal cykel hemma som behöver kärlek finns ett par cykelkök i staden dit du kan vända dig för att låna verktyg och tillsammans med andra meka med din cykel. Sök efter "cykelkök" på internet så hittar du mer information. ■

Återvinning på modet

I Sverige lämnar vi bara in runt 22 procent av vår textil till återvinning, en siffra att jämföra med länder som Tyskland och Belgien där runt 75 procent hamnar i insamlingskärl. Det vill vi ändra på och gör det nu lättare för dig att återvinna kläder som du kanske tröttnat på, växt ur eller tror att ingen vill ha.

Sedan mitten av november finns det möjlighet att på 12 nya platser i våra områden lämna in textil för återanvändning och återvinning. Det är genom ett samarbete mellan Stockholmshem och Emmaus dessa insamlingskärl nu kommit på plats. Emmaus tar emot olika typer

av textil så som kläder, gardiner och sängkläder. Det enda kravet är att det du lämnar in inte får vara blött, möjligt eller illaluktande. Det kan förstöra kläderna i ett helt kärl. När påsarna med textil samlats in hamnar de i Västberga där medarbetare på Emmaus sorterar och avgör vad som kan återanvändas.

Det händer med dina kläder

Av all textil som kommer in kan man återanvända cirka 85 procent. Det betyder att den kan säljas vidare i secondhand-butiker i Stockholm eller skickas till andra länder för försäljning på andrahandsmarknaden. Vinsten går till välgörande

ändamål. 3 procent av det som kommer in måste förbrännas, det håller för låg kvalitet för att återvinnas. De återstående 12 procenten av textilen går till återvinning där den tas om hand och görs till nya produkter.

Stor miljönytta

Den absolut största vinsten med att lämna in sin textil är såklart miljönyttan. I ett samhälle med hög konsumtion av textilier kan en liten ansträngning som att ge sina kläder till återvinning göra stor skillnad.

– Om du köper en tröja på second hand sparar du 97 procent av energiförbrukningen jämfört med om du köper en ny tröja. Om man konsumerar mycket ny textil är det bra om man ser till att den kan återvinnas när man inte längre vill ha den, säger Brian Kelly, logistikansvarig på Emmaus.

Förhoppningen är att vi på Stockholmshem med tiden kommer att ha fler kärl ute i våra områden så att mer textil tas om hand och hamnar i nya händer.

Du hittar de nya insamlingskärlen i Sätra, Rågsved, Årsta, Hässelby och på Södermalm. ■

Foto: Juan Obregon

Läs mer på stockholmshem.se.

Klimatsmart mat – bra för alla

Vår livsmedelskonsumtion står för omkring 25 procent av hushållens totala miljöpåverkan, men genom att välja mer klimatsmart mat, äta frukt och grönsaker efter säsong och välja lokalproducerat när det är möjligt kan vi bidra till en bättre miljö.

Att laga klimatsmart och vegetariskt är egentligen inte särskilt svårt, men ibland kan inspiration och kunskap saknas.

Generella tips kring hur det bör se ut på tallriken kan vara att äta varannan dag vegetariskt, välja kött med omsorg, välja hållbart fångad fisk. Men det är också viktigt att minska matsvinnet. Att förvara maten rätt, planera dina inköp och ta hand om dina rester gör en stor skillnad,

inte bara för miljön utan även för plånboken.

Matavfall hos oss

Idag har cirka 8 000 hushåll hos Stockholmshem möjlighet att sortera ut sitt avfall, men målet är att det ska bli fler. När du matavfallssorterar blir ditt matavfall biogas och du bidrar till att göra Stockholm till en klimatsmart och fossilbränslefri stad.

För dig som är intresserad av klimatsmart matlagning har Stockholm stads webbplats bra tips på hur du gör för att minska matsvinn. Här finns även en hel bok med smarriga recept för gratis nedladdning. ■

Läs mer på stockholm.se/klimatsmarthem.

Kundtjänst och felanmälan

08-508 39 000

Mån–tor 08.15–16.00, fre 08.15–15.00, epost@stockholmshem.se

Gör beställningar, anmäl fel, få svar på frågor om hyresbetalning, kontrakt och uthyrning, störningar dagtid, lokaluthyrning och bredbandsupport.

Störningar, kvällar och nätter

08-658 11 60

Fre–lör 20.00–04.00, sön–tor 20.00–03.00

Besökskontor

Distrikt Sydöst	Distrikt Sydväst	Distrikt Innerstad/Västerort
Mån–tor 08.15–16.00	Måsholmstorget 16	Hornsgatan 128
Fre 08.15–15.00	Skärholmen C	Södermalm

Hornsgatan har öppet till 16.00 varje dag. Skarpnäck och Skärholmen har lunchstängt 11.00–12.00.

De vanligaste felen anmäler du enklast på stockholmshem.se – dygnet runt!